

Nr 1409

Av herr **Dahlgren m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 109, angående vissa trafiksäkerhetsfrågor.*

(Lika lydande med motion nr 1204 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 109 framläggs bl. a. förslag angående be- myndigande för Kungl. Maj:t att vid behov och under i propositionen när- mare angivna förutsättningar förbjuda trafik med tyngre lastbilar med el- ler utan tillkopplat fordon. Som motivering för förslaget anges bl. a. att olycksstatistiken, som dock inte redovisats i propositionen, skulle visa, att de tunga lastbilarnas delaktighet i trafikolyckor är väsentligt större än deras andel i fordonsparken och att de tunga lastbilarnas delaktighet i döds- olyckor är väsentligt större än personbilarnas i förhållande till trafikarbet- et. Vidare uttalas, att en uppblandning av personbilstrafiken med en mera långsamt gående trafik av framför allt tyngre lastbilar och lastbilskombi- nationer leder till påtagliga störningar.

I propositionen redovisas ingående de åtgärder, som av närmast berör- da trafikintressenter sedan mer än ett år tillbaka vidtagits för att på fri- villighetens väg minska friktionerna mellan lastbils- och personbilstrafi- ken. Senast inför påskhelgen har Landsvägstrafikens samarbetsdelegation avgivit en rekommendation av följande lydelse:

Delegationen har till uppgift att i samråd med myndigheterna främja trafiksäkerheten. Under våren och sommaren 1970 kommer trafiken i sam- band med helger och veckoslut att kraftigt öka. Något underlag, som gör det möjligt att ur trafiksäkerhetssynpunkt på ett säkert sätt bedöma last- bilstrafikens inverkan på övrig trafik, föreligger icke för närvarande. De- legationen anser därför det oundgängligen nödvändigt, att bättre underlag skapas för en bedömning av lastbilens roll som olycksfaktor i trafiken. I avbidan på att sådant underlag kan införskaffas, kan det ändock ur skilda synpunkter vara motiverat att söka begränsa inslaget av tung lastbilstrafik vid veckoslut och helger under våren och sommaren. Den förutsedda to- tala trafikökningen på vägarna motiverar också särskild hänsyn i körsät- tet från den tunga lastbilstrafikens sida. Delegationen har därför beslutat rekommendera sina medlemmar och transportörer följande:

Undvik körning under veckoslutens trafiktoppar!

Anpassa avgångstiderna så att utfartsvägarna från de stora städerna samt riksvägar och andra större vägar i minsta möjliga mån begagnas un- der de timmar, då personbilstrafiken är som tätast.

Håll väl till höger och underlätta omkörningar!

De hastighetsbegränsade tunga lastbilarna behöver inte orsaka bilköer.

Om det ändå uppstår köer på trånga vägnitt, stanna på lämplig plats och släpp förbi den snabbare trafiken.

Kompiskörning får ej förekomma!

Avståndet skall vara så stort mellan bilarna, att omkörning kan ske riskfritt. Begagna varje tillfälle att underlätta sådana omkörningar. Stressa inte framförvarande bilförare genom att ligga för nära. Tänk på att lastbilens storlek ofta gör ett starkt intryck på ovana personbilsförare.

Förslaget om bemyndigande till och med utgången av år 1972 för Kungl. Maj:t att meddela förbud mot trafik med tyngre lastbilar för viss tid avser att skapa "författningsmässiga förutsättningar för ett snabbt ingripande, om exempelvis frivilliga aktioner inte skulle leda till avsett resultat". I första hand, understryks det, "bör emellertid närmare bedömas de möjligheter, som finns att nå resultat genom berörda parter egna åtgärder". Vidare: "Härvidlag är det för såväl trafikintressenterna som det allmänna angeläget, att en ordentlig utvärdering kommer till stånd i fråga om de effekter i olika hänseenden, som eventuellt vidtagna åtgärder får."

Effekterna av de under förra året utfärdade rekommendationerna om frivillig begränsning av söndagstrafik med lastbil undersöktes av dåvarande SLF, numera Svenska åkeriförbundet. Av sammanställning i *bilaga* framgår, att lastbilsinslaget på våra större vägar som regel var blygsamt under den för personbilstrafiken mest attraktiva tiden kl. 15—20 under söndagarna.

Effekterna av nyligen utfärdade generella rekommendationer kommer i år uppenbarligen att undersökas även genom det allmännas försorg, vilket får hälsas med tillfredsställelse. Enligt vår uppfattning borde undersökningarna utvidgas till ett studium av all långsamtgående, generellt hastighetsbegränsad trafiks betydelse för trafikrytm och trafiksäkerhet. Förutom lastbilar borde alltså även t. ex. bussar och personbilar med husvagnar omfattas av en undersökning. Effekten beträffande försämrad framkomlighet på grund av eftersläpningarna i vägbyggandet borde jämväl värderas.

Trafikseparering genom förbud, som skulle innebära att endast en kategori långsamtgående nyttobetonade fordon förhindrades att utnyttja det allmänna vägnätet, är en stötande tanke och är icke förenlig med vår liberala trafikpolitik. Det framstår därför som mycket angeläget att största möjliga kunskap om trafiken, effekten av frivilliga begränsningar med avseende på framkomlighet, olycksfrekvens samt olägenheter för producenter och konsumenter, transportföretag och anställda inhämtas och redovisas, *innan* riksdagen prövar att lämna det begärda bemyndigandet.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna

att beslut såvitt avser inskränkningar i trafik med tyngre lastbilar bör anstå i avvaktan på resultaten av aviserade undersökningar, så att sedermera eventuellt lämnat bemyndigande med säkerhet motiveras allenast av trafiksäkerhetens behov.

Stockholm den 22 april 1970

Anders Dahlgren (cp) Erik Hovhammar (m) Gunnar Ericsson (fp)
i Atvidaberg

*Sammanställning över trafikräkningar mellan 15.00 och 24.00,
den 3 och 17 augusti samt den 7 och 21 september*

Plats	Väg	Riktning	Tot. ant.	Tot. ant.	Andel lastb.	Andel lastbilar mellan	
			bilar	lastbilar		15.00—20.00	20.00—24.00
3 augusti							
Almnäs	E 3	mot Södertälje	5 798	39	0,7	0,6	0,8
Almnäs	E 3	från Södertälje	1 640	15	0,9	0,7	1,3
Pilkrog	E 4	mot Stockholm	7 988	73	0,9	0,4	1,9
Vida	E 4	nordlig riktning	3 279	200	6,1	3,2	11,1
Vättern	E 6	mot Göteborg	8 983	97	1,1	0,6	3,8
Lindome	E 6	från Göteborg	3 446	54	1,6	1,0	2,5
Totalt			31 134	478	1,5	0,9	3,2
17 augusti							
Pilkrog	E 4	mot Södertälje	9 585	113	1,2	0,5	2,4
Ljungby	E 4	mot Värnamo	3 441	177	5,1	3,6	7,9
Östrand	E 4	mot Sundsvall	4 393	111	2,5	1,9	3,9
Östrand	E 4	från Sundsvall	3 218	58	1,8	1,7	2,1
Hallandsåsen		mot Halmstad	2 817	90	3,2	1,5	8,0
Hallandsåsen		mot Ängelholm	3 868	54	1,4	0,9	2,9
Bålsta	E 18	mot Stockholm	7 656	79	1,0	1,0	1,0
Totalt			34 978	682	1,9	1,4	3,1
7 september							
Adolfsberg	E 3	mot Örebro	7 200	196	2,7	1,0	7,0
Märsta	E 4	mot Stockholm	6 881	61	0,9	0,6	1,4
Pilkrog	E 4	mot Stockholm	7 326	119	1,6	0,9	3,6
Totalt			21 407	376	1,8	0,8	3,9
21 september							
Pilkrog	E 4	mot Stockholm	6 668	119	1,8	0,5	5,3
Vida	E 4	nordlig riktning	2 193	270	12,3	7,2	23,8
Totalt			8 861	389	4,4	2,1	10,4